Elegia de la marginació

Un dia el poble
va perdre
el seu caire viu.
Va morir un dia...

Ningú no coneix el teu nom
Manuel Duran i Masons.
Ja no et cridaran els infants
Manolo Gitano...

Mes... ja tenim substitut.
En un poble hi ha d'haver
almenys una estrella solitària
que faci riure o plorar,
segons pel cantó que llueixi.
Una en marxà
i no ha tornat.

Ningú no es riurà de tu, Manolo
En qualsevol bar o taverna
Borratxo per carrers i places
Escridassant els infants
o rient de la por de les noies...

Darrera seu una altra figura
pren el lloc abandonat.
Alerta, Ramon!
T'has instal·lat dins
la comunitat dels homes forts,
però no hi vius dins,
sinó enfora,
com ha de viure un marginat
que ets de la vida.
Tens el vi per company i musa
i ambdós us aveniu bé.

Té una barraca allà baix
on el ressò del poble arriba
somort i consentit.
Té unes mans destres
però talperes
pel llarg descans dels dits.

Amb quatre deixalles
una ràdio s'ha fet.
I una barraca amb un sostre
de llaunes ben fermes
amb una sola escletxa
perquè quan plou
hi caigui una gota d'aigua
com una perla.
Una de sola.
I té el vi calent.
I s'ha fer una ràdio
de peces velles.
Ha posat a lloc
els fils inservibles
i fa que toqui
allò que romania mut i espatllat.
Qui ho havia de dir!
Qui ho havia de dir!
té una ràdio...
«Eh, tu, ho sabies? El meu aparell
toca millor
que el de ningú. Provem-ho?»

Parla almenys set llengües
de set frases cada una
i es fa entendre
i pot demanar pa
i fer-se entendre
en totes elles.
I té el vi calent.
A les nits puja a la Plaça
i tots els bancs són seus.
Canta i canta
i soliloqueja
i no l'escolta ningú
i tots l'escolten
des de dintre els llençols
humits de suor d'estiu
o de fred d'hivern,
mentre ell, el marginat
- el substitut -

és feliç amb el seu vi
i la seva parla
que l'acarona
allà baix on arriba somort
el soroll de la vila,
mentre ell s'adorm
sota el cant dels ocells
i de les corredisses
de les rates velles.
No fa mal a ningú
ni la seva llengua és feridora
per ningú en particular.

Es fa mal ell mateix,
se'l féu un dia ja llunyà,
quan encara no pensava
que es faria una ràdio
amb deixalles velles
i aquesta tocaria
i tindria una veu com la seva
quan al mig de la plaça
ressons i pluja
fins a les estrelles.

Amb els primers freds de tardor
Hem notat que ja no hi ets
Al peu del campanar,
Manolo...

Mira -es diu per la vila-
ja canta el substitut.
Ja la vila torna a ser plena
de tot allò que es cria
dins el món dels formals,
dels seriosos,
dels rics,
dels afortunats,
dels captenciosos,
dels quinielistes,
dels calculadors,
dels que tenen èxit
i n'hi ha a pilots

per tot arreu
i són tots iguals.
Només tu ets únic
i sobresortint
i et van escoltant
amb un somriure de través
però tolerant,
perquè després de tot,
no ets més que l'explicació
d'estar segur
de no tenir res
ni envejar res
i tenir-ho tot
perquè no enveges res.
Tu ets únic
i et fas misteriós.
I quan escoltes la música
que tu t'has fet
almenys tens un déu o dos
que t'escolten i et reserven
un lloc a la seva dreta
que potser no tindrà
el formal,
ni el seriós,
ni el ric,
ni l'afortunat,
ni el captenciós,
ni el quinielista,
ni el calculador...
Perquè allò que t'ha de venir
algun dia
és el Misteri..
I a tu
aquest misteri
no et preocupa
com a mi,
que sóc formal,
i seriós,
i ric,
i afortunat
i...